

Aalisarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaat allanngorteqqullugu imaalillugu Kalaallit Nunaata kitaani raajanut TAC-ip agguanneqarnerani sinerissap qanittuani aalisartunut avataasiortunullu assigiimmik 50/50-ngortillugu suliareqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassatut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartunut ilaasortap hr. Nikolaj Jeremiassenip, Siumut taamatut siunnersuuteqarsimaneranik qujaffigaara.

Pinngortitaleriffik ilisimatitsivoq raajaqassuseq eqqarsaatigalugu aalisariutit immikkoortuisa sorliit pisassiissutinik atuinerat annerusumik pingaaruteqanngitsoq. Raajaqassutsimik naliliinermi sumi aalisartoqarnerunera pingaaruteqarpoq. Pinngortitaleriffiup ilimagaa, sinerissap qanittuani avataasiormilu aalisariutit agguarnerat 50/50-imut allanngortinneqarpat Qeqertarsuup Tunuani aalisarneq annertusissasoq. Pinngortitaleriffiullu tassunga peqatigitillugu ilisimatitsissutigaa Qeqertarsuup Tunuani pisaasinnaasunik atuneq procentinngorlugu 30 %-it ataakkaat.

Uppernarsarsinnaavara avataasiormilu aalisarnermi pisassiissutit ilaat aalisariutit immikkoortuanni tassani aalisariutaatileqatigiiffiit tamakkerlugit pisarinikuunngikkaat. Avataasiormilu aalisarnermi aalisariutaatileqatigiiffiit tassunga taarsiullugu aalisarneq pillugu inatsimmi § 19, imm. 7 naapertorlugu avataasiormilu aalisartunut pisassiissutit ilaat sinerissap qanittuanut nuunneqarnissaannik qinnuteqaateqartarnikuupput.

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Nakkutilliivimmit paasissutissani takuneqarsinnaavoq pisassiissutissanik avataasiormilu aalisarnermit sinerissap qanittuanut nuussisinnaanermut periarfissaq, ukiakkut 2008-mi nuussisoqarsinnaalernerata kingorna, avataasiormilu aalisarnermi aalisariutaatileqatigiiffiit atorineqarnikuusoq. Piffissami 2008-miit 2016-imut ukiumut agguaqatigiissillugu 7.085 tonsit nuunneqartarnikuupput. Nuunneqartut annertussusiannik procentinngorlugu naatsorsuinermi takuneqarsinnaavoq piffissami 2008-mit 2016-imut raajarniarnermi agguarneqarneqavinnerat tassaanikuusoq avataasiormilu aalisariutinut 49,32 %-it sinerissallu qanittuani aalisariutinut 50,68 %-it.

Aalisariutaatileqatigiiffiit tunisassiorfinnik kiisalu sinerissap qanittuani aalisariutinik pigisaqartut nuussisarput, taamaalilluni raajanik pisassiissutit avataasiormilu raajarniarnermi namminneq aalisariutininniit sinerissap qanittuani raajarniarnermi namminneq aalisariutininnut nuussillutik. Naliliinermi tamassumunnga pissutaasorineqarpoq raajat nunami tunisassiorfinnut tunisat akitsuuteqannginnerat, tassungalu peqatigitillugu raajat uutat qalipaajakkat akiisa maannakkut qaffasinnerat. Taamaammat avataasiortunik sinerissallu qanittuani aalisariutaateqarnissaq kiisalu imminnut tulaassinnaasaminnut tunisassiorfeqarnissaq taakkununnga imminut akilersinnaasimasoq naatsorsuutigineqarpoq, taamaalillutillu akitsuutit sipaarutigisinnaallugit kiisalu kilisaatini avataasiortuni akissat qaffasissusiat appartissinnaallugu.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip taamatut isikkoqartillugu Naalakkersuisut isumaqataallutik inassuteqaateqarsinnaannginnerat pillugu pissutsit marluk Naalakkersuisut oqaatigissavaat:

Siullermik, 2016-imi pisassiissutit avataasiorlutik aalisartunut 57 %-imik sinerissallu qanittuani aalisartunut 43 %-imik agguanneqarnissaat naatsorsuutigigaanni aalisariutillu tunisassiorsinnaanermut akuersissutitik atorlugit imminnut pisassiissutigineqartut tunisassiarippatigit nunamilu tunisassiorfinnut tulaanneqartussaataasut tulaanneqarpata, taava 50/50-imik agguassinerup allangortinneqarnera inuiaqatigiinnut tamakkiisumik sunniutai isertitat tungaasigut apparnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Erseqqissaatigineqassaaq qulaani taaneqartutut tamanna nuussisarneq ullumikkut pisareermat.

Aappaattut Naalakkersuisut oqaatigerusutaat tassaavoq, allannguutit taamatut isikkoqartillugit atuutilersinneqassappata avataasiorluni aalisarnermi aalisariutaatileqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussat eqqartuussivimmut tunniunneqarsinnaanerat piviusumik pisinnaavoq. Tassani pisassiissutinit pigisanut pisinnaatitaaffiusut tunngavigineqarput. Eqqartuussivimmi suliaq taamaattoq qanoq inerneqassanersoq Namminersorlutillu Oqartussanut aningaasatigut qanoq kinguneqassanersoq siumut oqaatigiuminaappoq. Eqqartuussivimmi suliaq ajorsassutigineqassappat Aningaasanut inatsimmi malunnaateqartunik kinguneqarsinnaavoq.

Taamaammatt annertunerusunik nalilersuisoqarsimatinnagu kingunerisassanillu naatsorsuisoqartinnagu inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu agguassisarnermi tunngaviusup allangortinneqarnissaa inassuteqaatigineqarsinnaanngilaq.

Taamaammatt aalajangiiffigisassatut siunnersuutip akuerineqarnissaa Naalakkersuisut inassuteqaatigisinnaanngilaat, Naalakkersuisulli aalajangiiffigisassatut siunnersuut aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 14-ip atorneqarsinnaaneranik – taassumalu atorneqarnerani aningaasatigut kingunissaanik – maannakkut misissuinermit ilanngutissavaat. Naalakkersuisut ukiamut Inatsisartut ataatsimiinnissaannut aalisarneq pillugu Inatsit nutaaq saqqummiutissallugu siunnerfeqarput. Tassunga ilanngullugu siunnersuummi pineqartoq ilanngullugu allannguuteqarfiginissaa Naalakkersuisut naatsorsuutigivaat.

Naggasiullugu oqaatigineqassaaq ullumikkut avitsisarneq aalisarnermi kattuffiit isumaqatigiissuteqarsimaneranit tunngaveqarmat. Siunnersuut una pillugu tusarniaanermi erserpoq kattuffiup aappaata taanna isumaqatigiissut ullumikkut isumaqataaffigiunnaarsimagaa. Naalakkersuisut ukiumut Inatsisartut ataatsimiinnissaannut aalisarnermit Inatsit nutaaq saqqummiutissallugu siunnerfeqarput. Tassunga ilanngullugu siunnersuummi pineqartoq ilanngullugu allannguuteqarfiginissaa Naalakkersuisut naatsorsuutigaat.

Taamatut oqaaseqarlunga alajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunut oqaluuserisassanngortippara.